

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agata Szlingiert

Sędziowie: SO Jolanta Borkowicz-Grygier

SO Michał Wysocki (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi nabywcy nieruchomości Z. I.

na przewlekłość postępowania sądowego

w sprawie o sygn. II Co (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...)w P.

postanawia:

oddalić skargę.

SSO J. Borkowicz-Grygier SSO A. Szlingiert SSO M. Wysocki

UZASADNIENIE

Pismem, które wpłynęło do Sądu Okręgowego w P.w dniu 8 maja 2014 r., Z. I.– nabywca nieruchomości w toku egzekucji komorniczej wniosła o stwierdzenie, że w postępowaniu sądowym, w przedmiocie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości, prowadzonym przez Sąd Rejonowy (...)w P.pod sygn. akt II Co (...)wystąpiła przewlekłość postępowania; zasądzenie z tego tytułu na swoją rzecz kwoty 10.000zł; a nadto nakazanie Sądowi Rejonowemu podjęcie odpowiednich czynności.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że w dniu 12 lipca 2013r. podczas licytacji nieruchomości Sąd udzielił skarżącej przybicia w licytacji nieruchomości, dla której prowadzona jest KW nr (...). W dniu 17 lipca 2013r. w/w złożyła wniosek o zmianę dozoru na w/w nieruchomości z obawy o postępującą dewastację lokalu. W dniu 18 września 2013r. Sąd wezwał ją do zapłaty 1/5 części ceny nabycia tj. 28.470zł, którą uiszczyła niezwłocznie. W dniu 28 października 2013r. Sąd wydał postanowienie o zmianie dozoru, które zostało skarżącej dostarczone w dniu 4 listopada 2013r. Z kolei w dniu 30 października 2013r. w/w złożyła pismo do Sądu informujące, że z uwagi na długi okres oczekiwania na wydanie postanowienia o zmianie dozoru oraz wysokie koszty przejęcia nieruchomości rezygnują z dozoru nad nieruchomością. Jednocześnie zwróciła się ona z prośbą o zwrot kwoty stanowiącej 1/5 ceny nabycia tj. 28.470zł. Po bezowocnych interwencjach telefonicznych w sekretariacie Sądu - kiedy otrzyma odpowiedź na pismo z 30 października 2013r., udałam się do Przewodniczącego II Wydziału Cywilnego, gdzie uzyskała informacje, że otrzyma niezwłocznie odpowiedź. W dniu 28 stycznia 2014r. Sąd wysłał do niej odpis zażalenia dłużnika z 18 lipca 2013r. W dniu 5 lutego 2014r. Sąd wezwał skarżącą do wyjaśnienia charakteru pisma z dnia 30 października 2013r. Następnie w dniu 17 lutego 2014r. w/w złożyła wyjaśnienia, zawierające to samo co pismo z 30 października 2013r. Po kolejnych interwencjach w sekretariacie Sądu na jakim etapie jest postępowanie, w dniu 3 kwietnia 2014r. Sąd wezwał ją do wskazania kandydata na zarządcę nieruchomości oraz uiszczenia zaliczki w kwocie 6.000zł na koszty wynagrodzenia zarządcy. Do dnia dzisiejszego nie podjęto skutecznych kroków w celu zakończenia sprawy. Sprawa przeniesienia

własności nie jest sprawą skomplikowaną pod względem stanu faktycznego lub prawnego. Nadto skarżąca podniosła, że jest osobą starszą, planowała wyremontować nieruchomość oraz przeprowadzić się do położonego na parterze mieszkania. Przewlekłość postępowania sądowego naraża ją na szkodę.

Sąd Okręgowy ustalił, iż przebieg postępowania w sprawie II Co (...)Sądu Rejonowego (...)w P.był następujący:

W dniu 1 września 2011r. do Sądu Rejonowego (...)w P.wpłynął wniosek Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w P.P. W.o założenie akt sprawy w związku z wszczęciem przez niego przeciwko dłużnikom D. K.i G. K.egzekucji z własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego o pow. 49,80m² położonego w S.na os. (...)(Kw nr (...)). Jednocześnie komornik wskazał, że postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2011r. zajęta nieruchomość pozostawił w zarządzie dłużników na podstawie art. 931 § 1 kpc. Egzekucja prowadzona jest pod sygn. Km (...).

Na dzień 12 lipca 2013r. wyznaczony został termin pierwszej licytacji w/w prawa do lokalu.

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2013r. komornik oddalił wniosek pełnomocnika dłużników z dnia 1 lipca 2013r. o „przesunięcie terminu licytacji nieruchomości”.

W dniu 12 lipca 2013r. odbyła się licytacja nieruchomości, do której przystąpiła m.in. Z. I., która wpłaciła wadium w wysokości 18.980zł. Nie stawili się dłużnicy, ani ich pełnomocnik – mimo prawidłowego zawiadomienia. Ostatecznie po trzykrotnym wywołaniu wylicytowano kwotę 142.350zł, którą zaoferowała Z. I., która nabyła w/w prawo do majątku osobistego, ze środków własnych.

W dniu 12 lipca 2013r., po wysłuchaniu licytanta, który zaoferował najwyższą cenę – Z. I., Sąd Rejonowy wydał postanowienie o udzieleniu na jej rzecz przybicia własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego o pow. 49,80m² położonego w S. na os. (...) (Kw nr (...)), za cenę 142.350zł.

W dniu 17 lipca 2013r. Z. I. wniosła o zmianę dozoru nad przedmiotową nieruchomością, z uwagi na duże prawdopodobieństwo dalszego zdemolowania lokalu.

W dniu 23 lipca 2013r. wpłynęło z kolei zażalenie dłużnika G. K. na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 12 lipca 2013r. o udzieleniu przybicia, wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych.

Zarządzeniem z dnia 29 lipca 2013r. wezwano pełnomocnika dłużnika do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zakreślając tygodniowy termin. Zarządzenie doręczono pełnomocnikowi dłużnika w dniu 1 sierpnia 2013r.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2013r., które wpłynęło do Sądu w dniu 12 sierpnia 2013r. dłużnik odpowiedział na wezwanie Sądu.

Zarządzeniem z dnia 17 września 2013r., wykonanym w dniu 18 września 2013r. wezwano Z. I. do uiszczenia co najmniej 1/5 części ceny nabycia przedmiotowego spółdzielczego prawa do lokalu, tj. co najmniej kwoty 28.470zł, w terminie tygodnia od doręczenia wezwania, pod rygorem oddalenia wniosku o ustanowienie zarządcy przedmiotowego prawa. Nakazano sprawdzić za tydzień, czy w/w kwota została uiszczona i przedłożyć akta. Wezwanie to doręczono w/w w dniu 23 września 2013r.

W dniu 22 października 2013r. ustalono, że Z. I. wpłaciła kwotę 28.470zł. w dniu 24 września 2013r. W tym samym dniu akta przedłożono sędziemu.

Postanowieniem z dnia 28 października 2013r., na podstawie art. 993 § 2 kpc odjęto dłużnikom zarząd nad przedmiotowym prawem i ustanowiono nowego zarządcę w osobie Z. I.. Jednocześnie zarządzeniem nakazano odpis postanowienia doręczyć komornikowi, uczestnikom, dłużnikom oraz nabywcy, a także przedłożyć akta referendarzowi

sądowemu, celem rozpoznania wniosku dłużnika o zwolnienie od kosztów sądowych. Zarządzenie wykonano w dniu 29 października 2013r. Odpis w/w postanowienia Z. I. otrzymała w dniu 4 listopada 2013r.

W dniu 30 października 2013r. do Sądu Rejonowego wpłynęło pismo Z. I., w którym wniosła ona o nie przyznawanie jej nadzoru nad nieruchomością oraz o zwrot wpłaconej kwoty 28.470zł.

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2013r. dłużnik G. K. został zwolniony od opłaty sądowej od zażalenia na postanowienie z dnia 12 lipca 2013r. Jednocześnie zarządzeniem nakazano wezwać pełnomocnika dłużnika do uzupełnienia braków formalnych zażalenia poprzez przedłożenie 3 jego odpisów, a także nakazano przedłożyć akta sędziemu referentowi celem sporządzenia uzasadnienia w/w postanowienia. Zarządzenie wykonano w dniu 12 listopada 2013r. Pełnomocnik dłużnika odebrał wezwanie w dniu 19 listopada 2013r.

W dniu 19 listopada 2013r. zostało sporządzone uzasadnienie postanowienia z dnia 12 lipca 2013r.

W dniu 26 listopada 2013r. wpłynęło pismo dłużnika, uzupełniające w/w zażalenie.

Po przedłożeniu akt Zastępcy Przewodniczącego Wydziału celem kontroli akt spraw, w których pozostają niewypłacone środki na koncie depozytowym Sądu, akta przedłożono sędziemu referentowi, a następnie w dniu 17 grudnia 2013r. Przewodniczącemu Wydziału do dalszych czynności międzyinstancyjnych.

Zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2014r. nakazano m.in. doręczyć odpisy zażalenia dłużnika, a po zwrocie ZPO akta przesłać Sądowi Okręgowemu wraz z zażaleniem. Zarządzenie wykonano w dniu 28 stycznia 2014r.

Zarządzeniem z dnia 3 lutego 2014r. nakazano wezwać Z. I. do wyjaśnienia pisma z dnia 30 października 2013r., wobec wydania postanowienia z dnia 28 października 2013r., w terminie tygodnia, pod rygorem pozostawienia pisma bez biegu. Wezwanie wysłano w dniu 5 lutego 2014r., a w/w odebrała je w dniu 12 lutego 2014r.

W odpowiedzi, która wpłynęła do Sądu w dniu 17 lutego 2013r. w/w podtrzymała żądanie wyrażone w piśmie z dnia 30 października 2013r.

Zarządzeniem z dnia 28 marca 2014r. nakazano m.in. zwrócić się do Z. I. o wskazanie kandydata na zarządcę nieruchomości, jednocześnie wzywając do uiszczenia zaliczki w kwocie 6.000zł na koszty wynagrodzenia zarządcy, w terminie tygodnia pod rygorem oddalenia wniosku o odjęcie jej zarządu lokalem.

W dniu 4 kwietnia 2014r. akta sprawy przesłano do Sądu Okręgowego w P. celem rozpoznania zażalenia dłużnika na postanowienie z dnia 12 lipca 2013r.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2014r. (sygn. (...)) Sąd Okręgowy w P. oddalił zażalenie dłużnika G. K. na postanowienie z dnia 12 lipca 2013r., a także rozstrzygnął o kosztach postępowania zażaleniowego.

Prezes Sądu Rejonowego (...) w P. nie zgłosił swojego udziału w sprawie i nie zajął stanowiska co do skargi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) statuuje uprawnienie do wniesienia przez stronę skargi o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej

sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Ocena, czy zaistniała przewlekłość jest względna i zawsze musi odnosić się do realiów konkretnej sprawy i przyjętego trybu postępowania. Pojęcie przewlekłości generalnie dotyczy stanów czy zdarzeń nadmiernie rozciągniętych w czasie, przedłużających się, przy czym przewlekłość nie jest zależna jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć strony, ale od czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Ustalenie zaistnienia przewlekłości stanowi zatem wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podjęcia działań zgodnych z przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności – w przypadku obiektywnej możliwości ich podjęcia - mogą być uznane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki o jakim mowa w ustawie (tak również: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11.05.2005r., II S 26/05, LEX nr 151808; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 28.09.2005r., II S 19/05, publ. KZS 2005/11/39; postanowienie NSA w Warszawie z 26.11.2004r., GPP 1/4, publ. ONSAiWSA 2005/5/97). Nie każda jednak zwłoka w załatwieniu sprawy egzekucyjnej może być przyczyną przewlekłości, lecz tylko zwłoka nieuzasadniona, nie znajdująca usprawiedliwienia w realiach konkretnej sprawy i podjętych w jej trakcie przez sąd czynności. Chodzi o takie opóźnienia, które stanowią nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i zrealizowania wymaganych procedur.

Przechodząc do oceny, w świetle powyższych kryteriów i uwag, zasadności wniesionej skargi należy stwierdzić, że w sprawie II Co (...)Sądu Rejonowego (...)w P.nie doszło do przewlekłości postępowania. W pierwszym rzędzie wskazać należy, że skarżąca Z. I.stała się uczestnikiem w/w postępowania dopiero z dniem 12 lipca 2013r., kiedy to wzięła udział w licytacji egzekwowanej nieruchomości, stając się nabywcą licytacyjnym. Z tego powodu, badaniu pod kątem wystąpienia przewlekłości, w istocie podlega postępowanie dopiero od tej daty, albowiem skarżąca nie może domagać się stwierdzenia przewlekłości za wcześniejszy okres. Zdaniem Sądu Okręgowego, analiza akt sprawy wskazuje, że co do zasady zdecydowana większość czynności w w/w sprawie podejmowana była bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem obowiązujących w postępowaniu cywilnym procedur. Analizując przebieg postępowania wskazać można, że co prawda skarżąca w dniu 17 lipca 2013r. złożyła wniosek o zmianę dozoru nad przedmiotową nieruchomością, a Sąd Rejonowy ten rozstrzygnął dopiero w dniu 28 października 2013r., to jednak w ocenie Sądu Okręgowego, działanie Sądu I instancji nie spowodowało takiego wydłużenia czasu rozpoznania sprawy, które uzasadniałoby uznanie, że doszło do przewlekłości postępowania. Podkreślenia wymaga bowiem, że od momentu wpłynięcia w/w wniosku, do czasu jego rozstrzygnięcia, Sąd podejmował czynności niezbędne do jego rozpoznania. I tak, zarządzeniem z dnia 17 września 2013r., Sąd wezwał Z. I.do uiszczenia co najmniej 1/5 części ceny nabycia przedmiotowego spółdzielczego prawa do lokalu, tj. co najmniej kwoty 28.470zł, w terminie tygodnia od doręczenia wezwania, pod rygorem oddalenia wniosku o ustanowienie zarządcy przedmiotowego prawa. Wezwanie to doręczono w/w w dniu 23 września 2013r., a w dniu 22 października 2013r. ustalono, że w/w wpłaciła wymaganą kwotę. Pamiętać jednak należy, że postępowanie wywołane wnioskiem skarżącej, stanowiło tylko jeden z elementów postępowania toczącego się w przedmiocie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości. Mając w szczególności na uwadze charakter postępowania, nie można zapominać o tym, że Sąd Rejonowy zobowiązany był do podejmowania także innych czynności, zmierzających do jego zakończenia. Wskazać należy, że w między czasie, w dniu 23 lipca 2013r. wpłynęło zażalenie dłużnika G. K.na postanowienie z dnia 12 lipca 2013r. o udzieleniu przybicia, wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Zarządzeniem z dnia 29 lipca 2013r. wezwano pełnomocnika dłużnika do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zakreślając tygodniowy termin. Zarządzenie doręczono pełnomocnikowi dłużnika w dniu 1 sierpnia 2013r., który z kolei pismem z dnia 8 sierpnia 2013r., które wpłynęło do Sądu w dniu 12 sierpnia 2013r. odpowiedział na wezwanie Sądu. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 7 listopada 2013r. rozstrzygnął wniosek dłużnika o zwolnienie od kosztów sądowych, wzywając jednocześnie pełnomocnika dłużnika do uzupełnienia braków formalnych zażalenia. Pełnomocnik dłużnika odebrał wezwanie w dniu 19 listopada 2013r. W tym samym dniu zostało sporządzone uzasadnienie postanowienia z dnia 12 lipca 2013r., a w dniu 26 listopada 2013r. wpłynęło pismo dłużnika, uzupełniające w/w zażalenie. Zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2014r. nakazano m.in. doręczyć odpisy zażalenia

dłużnika. Dodatkowo w między czasie akta sprawy przedłożono Zastępcy Przewodniczącego Wydziału celem kontroli akt spraw, w których pozostają niewypłacone środki na koncie depozytowym Sądu. Zwrócić należy również uwagę, że jeszcze przed wysłaniem akt do Sądu II instancji wraz z zażaleniem, mimo uwzględnienia jej wcześniejszego wniosku i powierzenia jej zarządu nad egzekwowaną nieruchomością, skarżąca złożyła wniosek o odjęcie jej tego zarządu, co z kolei spowodowało konieczność podjęcia przez Sąd Rejonowy kolejnych czynności mających na celu wyjaśnienie sytuacji, a także przygotowanie do rozstrzygnięcia nowego wniosku. Sąd Rejonowy najpierw zobowiązał skarżącą do wyjaśnienia charakteru pisma z dnia 30 października 2013r., a następnie wezwał ją do wskazania kandydata na zarządcę nieruchomości, wnosząc o uiszczenie zaliczki w kwocie 6.000zł na koszty wynagrodzenia zarządcy. Ostatecznie po podjęciu tychże czynności Sąd Rejonowy w dniu 4 kwietnia 2014r. przesłał akta sprawy do Sądu Okręgowego w P. celem rozpoznania zażalenia dłużnika na postanowienie z dnia 12 lipca 2013r., który to Sąd orzekł postanowieniem z dnia 9 maja 2014r. (sygn. (...)). Analizując przebieg postępowania stwierdzić należy, że co prawda pomiędzy podejmowaniem poszczególnych czynności przez Sąd Rejonowy, a dotyczących rozstrzygnięcia wniosku Z. I., istniały pewne przerwy, to jednak mając na uwadze charakter postępowania, a także fakt, że Sąd ten jednocześnie był zobowiązany do podejmowania czynności mających za zadanie chociażby nadanie biegu zażaleniu dłużnika na postanowienie z dnia 12 lipca 2013r. (w tym m.in. rozstrzygnięcie wniosku o zwolnienie od kosztów oraz wezwanie o uzupełnienie braków formalnych zażalenia) uznać należy, że nie może to uzasadniać stwierdzenia wystąpienia w niniejszej sprawie przewlekłości postępowania. Wynika z tego, że wbrew twierdzeniom skarżącej Sąd podejmował czynności zmierzające do zakończenia sprawy.

Reasumując stwierdzić należy, że zwłoka Sądu Rejonowego w rozpoznaniu wniosku skarżącej o zmianę sposobu nadzoru nad nieruchomością, nie uprawnia do stwierdzenia, że w tym zakresie wystąpiła przewlekłość postępowania w rozumieniu art. 2 ust. 1 w związku z ust. 2 ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 1 w/w ustawy, skargę jako niezasadną oddalił.

SSO J. Borkowicz-Grygier SSO A. Szlingiert SSO M. Wysocki